

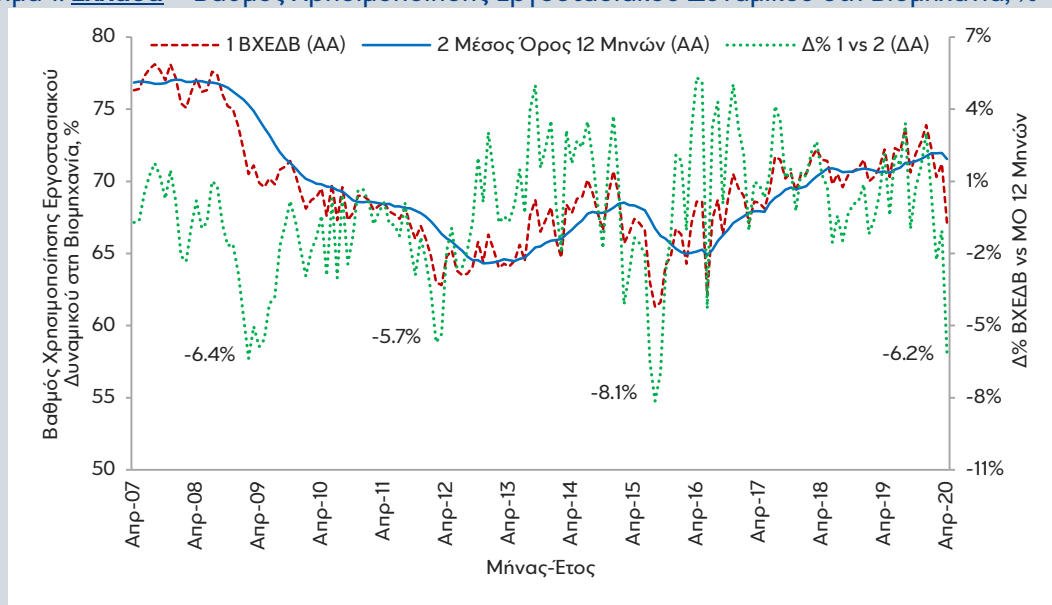
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1 Ιουνίου 2020, Τεύχος 334

Τα πρώτα σημάδια της επερχόμενης ύφεσης εμφανίστηκαν στους δείκτες της πραγματικής οικονομίας

Τα τελευταία 10 χρόνια το λεξιλόγιο και οι γνώσεις του μέσου Έλληνα πολίτη εμπλουτίστηκαν με πληθώρα οικονομικών εννοιών. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της πρωτοφανούς κρίσης που βίωσε η ελληνική οικονομία αλλά και της μείωσης του κόστους πρόσβασης σε πληροφορίες που πρόσφερε το διαδίκτυο. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), εξωτερικό ισοζύγιο, αποταμίευση, δημόσιο χρέος, πρωτογενές ισοζύγιο, πιστοληπτική αξιολόγηση, απασχόληση, ανεργία, εργατικό δυναμικό, παραγωγικότητα, δυνητικό προϊόν, αποπληθωρισμός, ύφεση, στασιμότητα, ανάκαμψη κ.α., αποτελούν έννοιες των οποίων η συχνότητα εμφάνισης στον ημερήσιο τύπο ή στις καθημερινές συζητήσεις των πολιτών, ενισχύθηκε την τελευταία δεκαετία.

Σχήμα 1: **Ελλάδα** – Βαθμός Χρησιμοποίησης Εργοστασιακού Δυναμικού στη Βιομηχανία, %

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) και (γ) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΑΑ ορίζεται ο αριστερός κάθετος άξονας και ως ΔΑ ο αντίστοιχος δεξίος.

Λόγω της ραγδαίας υγειονομικής κρίσης που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, λέξεις όπως ύφεση και οικονομική κάμψη, επανήλθαν στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης. Σύμφωνα με τις προβλέψεις διεθνών οργανισμών όπως του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)

Συγγραφείς

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Ευαγγελία Τσιαμπάου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr

και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ), η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα και στις περισσότερες χώρες της υψηλίου αναμένεται να συρρικνωθεί απότομα το 2020. Για το 2021 εκτιμάται ανάκαμψη, η οποία ωστόσο δεν προβλέπεται να αντισταθμίσει πλήρως τις απώλειες του 2020. Επί παραδείγματι, το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα το 2021 εκτιμάται ότι θα είναι μικρότερο (προβλέψεις ΕΕ, Μάιος 2020) κατά -2,6% σε σύγκριση με το 2019 (-1,9% και -1,8% για την Ευρωζώνη και την ΕΕ-28 αντίστοιχα).

Τι μετράει το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ); Το ΑΕΠ αποτελεί έναν δείκτη της αθροιστικής οικονομικής δραστηριότητας μια χώρας. Μετρά την αξία – το ονομαστικό μέγεθος σε τρέχουσες τιμές και το πραγματικό σε σταθερές – των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται εντός μιας οικονομίας σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η παραγωγή των εν λόγω αγαθών και υπηρεσιών βασίζεται στη χρήση των παραγωγικών συντελεστών – οι οποίοι λαμβάνουν εισόδημα ως ανταμοιβή για τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία – και στον βαθμό αποτελεσματικότητας της χρήσης τους. Αγοράζονται από τα νοικοκυριά (π.χ. ιδιωτική κατανάλωση πλην τις αντίστοιχες εισαγωγές), τις επιχειρήσεις (π.χ. ιδιωτική επένδυση πλην τις αντίστοιχες εισαγωγές) και την κυβέρνηση (π.χ. δημόσια κατανάλωση ή επένδυση πλην τις αντίστοιχες εισαγωγές). Οι εν λόγω φορείς εκτός από εγχώριοι δύνανται να είναι και από την αλλοδαπή (βλέπε εξαγωγές πλην τις αντίστοιχες εισαγωγές). Το σύνολο της δαπάνης τους για το παραγόμενο προϊόν της οικονομίας συνιστά την αθροιστική ζήτηση. Προς τι η αναφορά των παραπάνω εννοιολογικών στοιχείων αναφορικά με το ΑΕΠ; Για να τονίσουμε τον ρόλο της παραγωγής. Αύξηση της παραγωγής ισοδυναμεί με ανάκαμψη, ανάπτυξη και μείωση της παραγωγής με κάμψη, ύφεση.

Στο τεύχος 332 (15/5/2020) του δελτίου *7 ημέρες οικονομία* αναφέραμε ότι υπάρχουν θετικά και αρνητικά μηνύματα από δείκτες υψηλής συχνότητας για την πορεία της οικονομίας το 1^ο τρίμηνο 2020! Στα τελευταία προστέθηκαν, 1^{ον} η ελαφρά πτώση του δείκτη όγκου λιανικού εμπορίου κατά -0,4% QoQ / 1,9% YoY από -0,2% QoQ / 3,0% YoY το προηγούμενο τρίμηνο, 2^{ον} η μείωση του δείκτη κύκλου εργασιών στο χονδρεμπόριο κατά -3,0% QoQ / -3,7% YoY από -1,2% QoQ / -1,8% YoY το 4^ο τρίμηνο 2019 και 3^{ον} η πτώση του δείκτη κύκλου εργασιών στον τομέα των αυτοκινήτων κατά -15,4% QoQ / -7,0% YoY από αύξηση 2,4% QoQ / 11,5% YoY το προηγούμενο τρίμηνο. Είναι πολύ πιθανόν, η μείωση του τζίρου στον προαναφερθέντα κλάδο της οικονομίας να προέρχεται εκτός των ιδιωτών και από εταιρείες ενοικίασης αυτοκινήτων. Η σχέση ανάμεσα στις μισθώσεις αυτοκινήτων και στις υπηρεσίες τουρισμού είναι συμπληρωματική (complementary services), με αποτέλεσμα η αναμενόμενη συρρίκνωση των ταξιδιωτικών αφίξεων να πυροδοτεί πτώση των αγορών αυτοκινήτων.

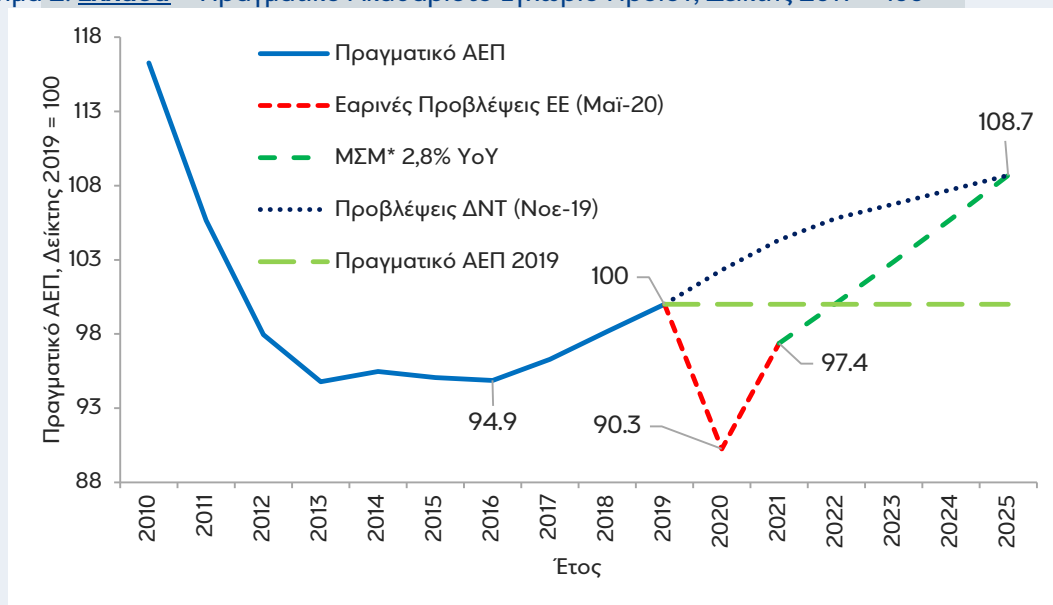
Οι εθνικοί λογαριασμοί για το 1^ο τρίμηνο 2020 είναι προγραμματισμένο να δημοσιευτούν στις 4/6/2020 (πηγή: ΕΛΣΤΑΤ). Όποια και να είναι τα αποτελέσματα, η προβλεπόμενη απότομη συρρίκνωση της εγχωρίας οικονομικής δραστηριότητας για το σύνολο του έτους 2020 θα προέρχεται κυρίως από το 2^ο και το 3^ο τρίμηνο. Πέραν των πρόδρομων δεικτών οικονομικού κλίματος και PMI μεταποίησης που κατέγραψαν σημαντική πτώση, τα πρώτα σημάδια της επερχόμενης ύφεσης εμφανίστηκαν και στους δείκτες της πραγματικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, ο βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία (capacity utilization rate in industry, πηγή: ΤτΕ και IOBE)

¹ Βλέπε <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/elliniki-oikonomia/7-imeres-oikonomia-15-05-20>

διαμορφώθηκε στο 67,1% τον Απρίλιο 2020 – η χαμηλότερη τιμή των τελευταίων 3,6 ετών – από 71,2% τον Μάρτιο 2020. Η εν λόγω μεταβολή ισοδυναμεί με μηνιαία πτώση -5,8% MoM ή -6,2% σε σύγκριση με τον μέσο όρο 12 μηνών. Ο αντίστοιχος δείκτης για την κατηγορία των ενδιάμεσων αγαθών, δηλαδή των προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως εισροές στην παραγωγική διαδικασία, κινήθηκε ακόμα χαμηλότερα στο 60,9% από 68,3% τον Μάρτιο 2020 (-10,8% MoM). Το τελευταίο στοιχείο αποτελεί προάγγελο για περαιτέρω μείωση της παραγωγής στο μέλλον.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1, παρόμοιες απότομες μειώσεις του βαθμού χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία καταγράφηκαν το 1^ο τρίμηνο 2009, το 1^ο τρίμηνο 2012 και το 3^ο τρίμηνο 2015. Αξίζει να σημειώσουμε ότι το 1^ο τρίμηνο 2009 η ύφεση επιταχύνθηκε στο -4,7% QoQ από -1,4% QoQ το 4^ο τρίμηνο 2018 και το 3^ο τρίμηνο 2015 διαμορφώθηκε στο -2,0% QoQ από οριακή αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,1% QoQ το προηγούμενο τρίμηνο.

Σχήμα 2: **Ελλάδα** – Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, Δείκτης 2019 = 100

Πηγή: (α) AMECO, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (β) Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), (γ) Eurobank Research.

Σημείωση: * ΜΣΜ = μονοπάτι σταθερής μεγέθυνσης.

Η μείωση του βαθμού χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία, μια προσέγγιση της πτώσης του βαθμού εκμετάλλευσης του παραγωγικού συντελεστή του φυσικού κεφαλαίου (π.χ. μηχανολογικός και μεταφορικός εξοπλισμός) συνοδεύτηκε και από μείωση της χρήσης του παραγωγικού συντελεστή της εργασίας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωση της εγχώριας παραγωγής, στοιχείο που αναμένεται να αποτυπωθεί στις χρονολογικές σειρές του ΑΕΠ. Η πτώση της παραγωγής ισοδυναμεί με μείωση του εισοδήματος. Η τελευταία δύναται να οδηγήσει σε πτώση της ζήτησης με αποτέλεσμα την περαιτέρω συρρίκνωση της παραγωγής, δηλαδή στην ενεργοποίηση του γνωστού μηχανισμού του πολλαπλασιαστή.

Τα μέτρα δημοσιονομικής επέκτασης αναπληρώνουν σε έναν βαθμό τις απώλειες των εισοδημάτων και εν μέρει προστατεύουν τον παραγωγικό ιστό της οικονομίας, με τη δημιουργία ωστόσο δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Στόχος αυτής της πολιτικής, πέραν της χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης των επιχειρήσεων, είναι να αποτραπεί μια μεγάλη πτώση της εγχώριας ζήτησης που μπορεί να πυροδοτήσει έναν νέο γύρο μείωσης της παραγωγής, του εισοδήματος, της ζήτησης και ούτω καθεξής.

Εντούτοις, τα δημοσιονομικά ελλείμματα δεν αποτελούν δωρεάν γεύμα για την οικονομία καθώς δεσμεύουν μελλοντικούς πόρους. Αυτό το γνωρίζουν οι διεθνείς επενδυτές. Συνεπώς σε συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, σε συνθήκες ανάγκης προσέλκυσης κεφαλαίων από την αλλοδαπή για τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων, και το βάθος της αναπόφευκτης ύφεσης χρειάζεται να ελεγχθεί-περιοριστεί αλλά και να μην υπονομευτεί η μελλοντική αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 2, η επιστροφή σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα στο προβλεπόμενο σύμφωνα με το ΔΝΤ (Νοέμβριος 2019) προ κορωνοϊού COVID-19 μονοπάτι οικονομικής μεγέθυνσης, πέραν της απότομης ανάκαμψης το 2021 προϋποθέτει την επίτευξη υψηλών ρυθμών μεγέθυνσης (σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν, 2016-2019) για τα επόμενα χρόνια (π.χ. κοντά στο 3%). Παλαιότερα παρόμοιες ασκήσεις γίνονταν με έτος βάσης το 2007, για τα επόμενα χρόνια η σύγκριση θα γίνεται με το 2019.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ), για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2020, τα καθαρά έσοδα παρουσίασαν υστέρηση έναντι του στόχου (που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2020) κατά €1.353 εκατ. σε τροποποιημένη ταμειακή βάση. Από την πλευρά των δαπανών καταγράφηκε αύξηση έναντι του στόχου κατά €1.064 εκατ. Ως εκ τούτου, το πρωτογενές αποτέλεσμα και το ισοζύγιο ΚΠ ήταν χαμηλότερα σε σχέση με τον στόχο κατά €2.299 και €2.417 εκατ. αντίστοιχα.

Αναλυτικότερα για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2020, τα καθαρά έσοδα ΚΠ διαμορφώθηκαν σε €14.100 εκατ., παρουσιάζοντας απόκλιση από το στόχο των €15.453 εκατ., ήτοι κατά €1.353 εκατ., η οποία κατά κύριο λόγο οφείλεται στην επίπτωση από τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.² Πιο συγκεκριμένα, τα έσοδα από φόρους διαμορφώθηκαν στα €13.216 εκατ., μειωμένα σε σχέση με τον στόχο κατά €1.068 εκατ. (ή κατά -7,5%). Επιπλέον επισημαίνεται, ότι λόγω τεχνικού προβλήματος, εκκρεμεί η καταχώριση ποσού €90 εκατ. περίπου στην εν λόγω κατηγορία («Φόροι»). Θετική απόκλιση σε σχέση με τον στόχο παρουσίασαν τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά €153 εκατ. (ή κατά +13,7%), όπως και οι επιστροφές φόρων κατά €106 εκατ. (ή κατά +8,8%, λογαριασμός ο οποίος – ωστόσο - εισέρχεται αφαιρητικά στον προσδιορισμό των καθαρών εσόδων). Τέλος, επισημαίνεται ότι τον Μάρτιο 2020 εισπράχτηκε ποσό €779 εκατ., ήτοι €528 εκατ. που αφορά μέρος από την Τράπεζα της Ελλάδος (αποτυπώνονται στην κατηγορία «Λοιποί φόροι επί παραγωγής») και €251 εκατ. που αφορά τα έσοδα από ANFAs & SMPs (περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Μεταβιβάσεις»), που αρχικά είχαν εκτιμηθεί ότι θα εισπραχθούν τον Απρίλιο 2020.

Από την πλευρά των δαπανών, καταγράφηκε υπέρβαση έναντι του στόχου της τάξης των €1.064 εκατ. (τροποποιημένη ταμειακή βάση, €18.172 εκατ. σε σύγκριση με τον στόχο των €17.108 εκατ.). Η διαφορά αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο: α) στη δαπάνη αποζημίωσης ειδικού σκοπού ύψους περίπου €720 εκατ. λόγω της πανδημίας του COVID-19 (η οποία καταβλήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), β) στις αυξημένες δαπάνες του ΠΔΕ κατά 658 εκατ., και γ) στις αυξημένες πληρωμές για τόκους κατά €119 εκατ.

² Πιο συγκεκριμένα, αφορά λήψη μέτρων φορολογικής ανακούφισης όπως η αναστολή καταβολής του Φ.Π.Α. και των βεβαιωμένων οφειλών στις επιχειρήσεις που επλήγησαν από τον κορωνοϊό, καθώς και η παροχή κινήτρου έκπτωσης 25% εφόσον κατέβαλαν εμπρόθεσμα τις οφειλές τους (ΦΠΑ και βεβαιωμένοι φόροι).

Βάσει των παραπάνω στοιχείων, το πρωτογενές αποτέλεσμα για την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους €1.516 εκατ., έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα €783 εκατ. (ήτοι χαμηλότερο κατά €2.299 εκατ.) και πρωτογενούς πλεονάσματος €1.463 εκατ. σε σχέση με το αντίστοιχο αποτέλεσμα για την ίδια περίοδο του 2019. Τέλος, το ισοζύγιο ΚΠ παρουσίασε έλλειμμα ύψους €4.072 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα €1.655 εκατ. (ήτοι υψηλότερο έλλειμμα κατά €2.417 εκατ.) και έναντι ελλείμματος €1.041 εκατ. για το αντίστοιχο διάστημα του 2019.³

Σχήμα 3: **Ελλάδα** - Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιανουάριος – Απρίλιος 2020 (εκατ. €, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση)

Πηγή: (α) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (β) Eurobank Research.

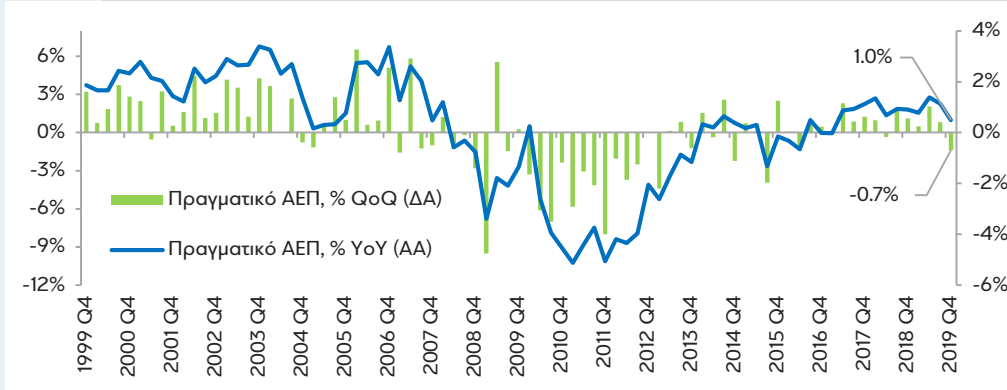
³ Σημειώνεται ότι οι στόχοι του Προϋπολογισμού 2020 δεν έχουν αναθεωρηθεί ώστε να λάβουν υπόψη τους την αύξηση των δαπανών από τον συμπληρωματικό προϋπολογισμό των 5.5 δις που ψηφίστηκε στις αρχές Απριλίου και την (αναμενόμενη) μείωση των εσόδων εξαιτίας της πανδημίας του COVID-19. Οι στόχοι παραμένουν εκεί που είχαν οριστεί όταν ψηφίστηκε ο Προϋπολογισμό 2020 (18 Δεκεμβρίου 2019).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 4^ο τρίμηνο 2019 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +1,0% (+2,3% (2019Q3) και +1,8% (2018Q4)), Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν -0,7% (+0,4% (2019Q3) και +0,6% (2018Q4))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαί-2020: 2019 +1,9%, 2020 -9,7%, 2021 7,9%

ΑΕΠ (% YoY & % QoQ)

Περίοδος: 1999Q4–2019Q4

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: +0,4%

Διάμεσος: +1,3%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -10,3% (2011Q1)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

Δημοσίευση: 6/3/2020

(προσωρινά στοιχεία)

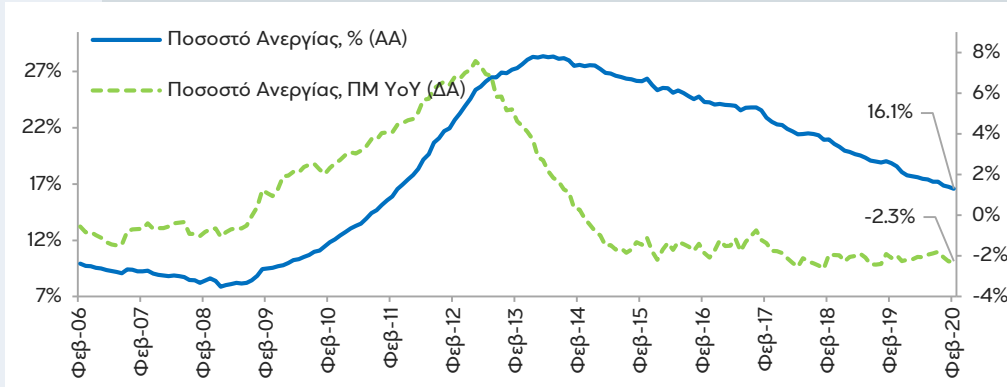
Επομ. δημ.: 4/6/2020 (προ-

σωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Φεβρουάριο 2020 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 16,1% (16,2% (1/2020) και 18,4% (2/2019)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (ΜΟ 12 μηνών) ήταν στο 16,9% (17,1% (1/2020) και 19,0% (2/2019))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαί-2020: 2019 17,3%, 2020 19,9%, 2021 16,8%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 2/2006-2/2020

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,9%

Διάμεσος: 18,9%

Μέγιστο: 27,9% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

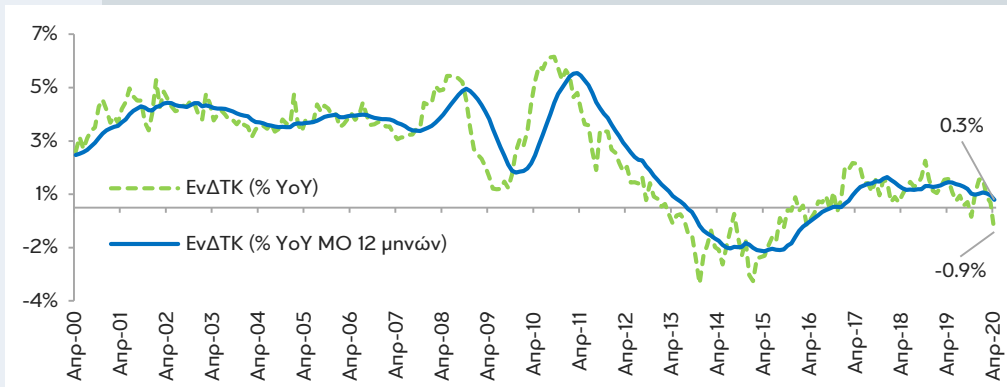
Δημοσίευση: 7/5/2020

Επομ. δημ.: 4/6/2020

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Απρίλιο 2020 η ετήσια % μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν -0,9% (+0,2% (3/2020) και +1,1% (4/2019)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια % μεταβολή (ΜΟ 12 μηνών) ήταν +0,3% (+0,5% (3/2020) και +1,0% (4/2019))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαί-2020: 2019 +0,5%, 2020 -0,6%, 2021 +0,5%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 4/2000-4/2020

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +2,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 8/5/2020

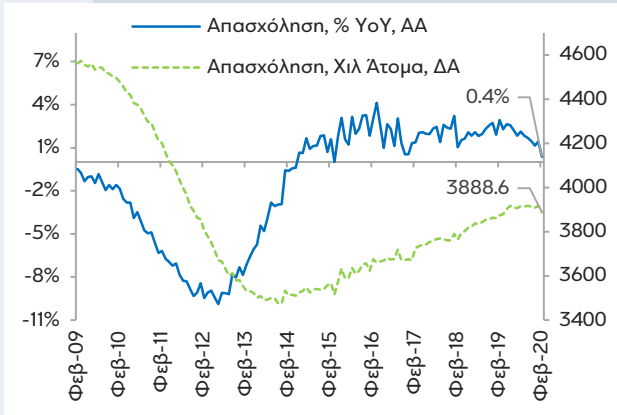
Επομ. δημ.: 10/6/2020

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (γ) Eurobank Research,

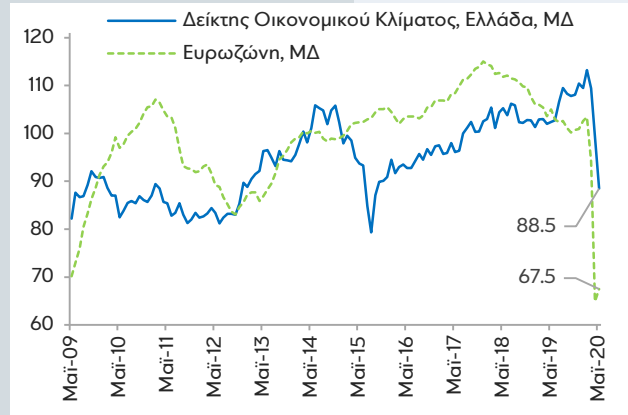

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

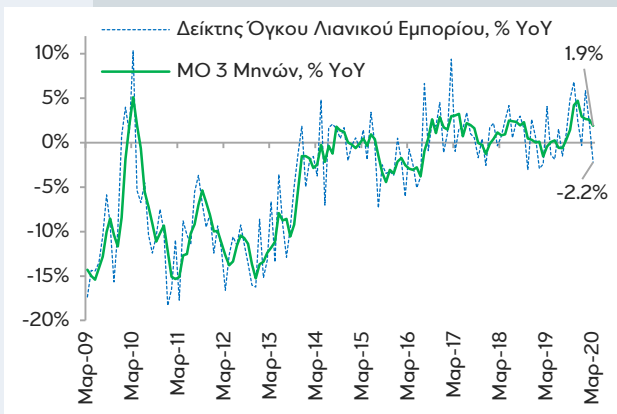
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +0,4% YoY τον Φεβ-20 από +1,4% YoY τον Ιαν-20, +1,8% YoY την περίοδο Μαρ-19 – Φεβ-20 (12Μ) από +2,1% YoY την περίοδο Μαρ-18 – Φεβ-19 (επόμενη δημοσίευση: 4/6/2020)

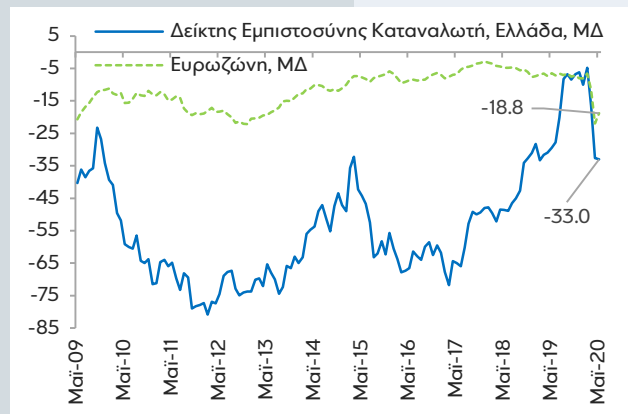
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 88,5 ΜΔ τον Μαι-20, -10,8 ΜΔ MoM και -13,9 ΜΔ YoY τον Μαι-20 από -10,1 ΜΔ MoM και -2,7 YoY ΜΔ τον Απρ-20 (επόμενη δημοσίευση: 29/6/2020)

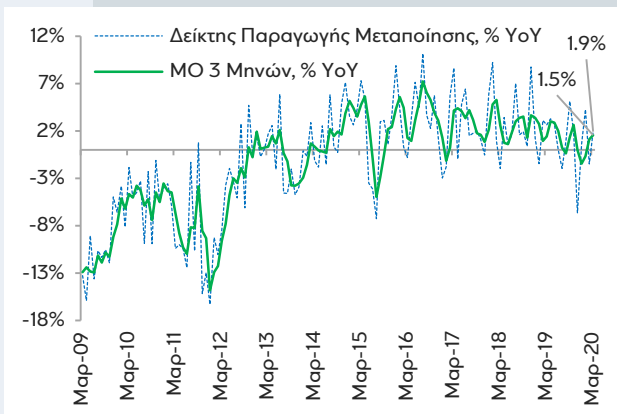
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -1,4% MoM και +3,3% YoY τον Φεβ-20 από +3,2% MoM και +6,0% YoY τον Ιαν-20, +2,1% YoY την περίοδο Μαρ-19 – Φεβ-20 (12Μ) από +0,8% YoY την περίοδο Μαρ-18 – Φεβ-19 (επόμενη δημοσίευση: 30/6/2020)

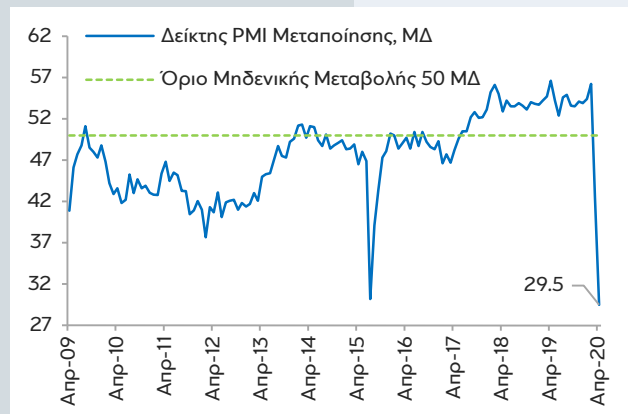
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -33,0 ΜΔ τον Μαι-20, -0,4 ΜΔ MoM και -3,5 ΜΔ YoY τον Μαι-20 από -16,1 ΜΔ MoM και -1,7 ΜΔ YoY τον Απρ-20 (επόμενη δημοσίευση: 29/6/2020)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +2,5% MoM και +1,9% YoY τον Μαρ-20 από -3,4% MoM και -1,5% YoY τον Φεβ-20, +0,8% YoY την περίοδο Απρ-19 – Μαρ-20 (12Μ) από +2,5% YoY την περίοδο Απρ-18 – Μαρ-19 (επόμενη δημοσίευση: 5/6/2020)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 29,5 ΜΔ τον Απρ-20, -13,0 ΜΔ MoM και -27,1 ΜΔ YoY τον Απρ-20 από -13,7 ΜΔ MoM και -12,2 ΜΔ YoY τον Μαρ-20 (επόμενη δημοσίευση: 1/6/2020)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), (γ) IHS Markit, (δ) Eurobank Research, **Σημείωση:** (α) ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως ΜΟ τον μέσο όρο και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα,

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας																
Ημερομηνία: 1/6/2020																
Μεταβλητές	Στοιχ.	Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση		Παρατηρήσεις Παρελθόντων Ετών								
						Προηγούμενης Περιόδου	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	
Βασική Επισκόπηση																
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	y	(1), (7)	% YoY	-	1.9%	2019	1.9%	2018	1.5%	2017	-0.2%	2016	-0.4%	2015	0.7%	2014
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		194.4		190.8		187.2		184.4		184.8		185.6	
Ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					187.5		184.7		180.2		176.5		177.3		178.7	
Ποσοστό Ανεργίας			%		17.3%		19.3%		21.5%		23.5%		24.9%		26.5%	
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.5%		0.8%		1.1%		0.0%		-1.1%		-1.4%	
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος					-0.4%		0.5%		0.6%		-0.2%		0.0%		-1.8%	
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q			Ναι	1.0%	2019 Q4	2.3%	2019 Q3	1.8%	2018 Q4	2.2%	2017 Q4	0.0%	2016 Q4	-0.3%	2015 Q4
Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			% QoQ		-0.7%		0.4%		0.6%		0.2%		0.2%		1.3%	
Ποσοστό Ανεργίας	m		%		16.1%	Φεβ-20	16.2%	Ιαν-20	18.4%	Φεβ-19	20.5%	Φεβ-18	22.4%	Φεβ-17	23.8%	Φεβ-16
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					-0.9%	Απρ-20	0.2%	Μαρ-20	1.1%	Απρ-19	0.5%	Απρ-18	1.6%	Απρ-17	-0.4%	Απρ-16
Αποπληθωριστής Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος	q			Ναι	-1.0%	2019 Q4	-1.1%	2019 Q3	0.7%	2018 Q4	0.4%	2017 Q4	-0.6%	2016 Q4	0.1%	2015 Q4
Σύνταξ. Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																
Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (7)	% YoY	Ναι	1.8%	2019 Q4	0.6%	2019 Q3	0.8%	2018 Q4	-0.1%	2017 Q4	0.8%	2016 Q4	-0.8%	2015 Q4
Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-1.4%		0.1%		-1.4%		1.7%		-1.5%		4.1%	
Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					14.4%		2.7%		-26.8%		12.5%		3.4%		6.0%	
Πραγμ. Εξαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					1.0%		9.2%		10.8%		5.8%		4.9%		-3.7%	
Πραγμ. Εισαγωγές (Αγαθά και Υπηρεσίες)					-0.3%		-2.8%		2.2%		3.2%		4.7%		-3.4%	
Αποτελεσματικότητα																
Πραγμ. Παραγωγ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (7)	% YoY	Ναι	-0.6%	2019 Q4	0.6%	2019 Q3	-0.1%	2018 Q4	0.2%	2017 Q4	0.5%	2016 Q4	-0.4%	2015 Q4
Πραγμ. Παραγωγ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					-1.1%		2.0%		0.4%		-1.3%		1.9%		-1.3%	
Αγορά Εργασίας																
Απασχολούμενοι	m	(1), (7)	χιλ. άτομα	Ναι	3888.6	Φεβ-20	3917.1	Ιαν-20	3874.1	Φεβ-19	3763.6	Φεβ-18	3725.3	Φεβ-17	3674.6	Φεβ-16
Ανεργοί					745.9		759.5		871.4		968.4		1075.2		1146.3	
Εργατικό Δυναμικό					4634.5		4676.6		4745.5		4732.0		4800.5		4820.9	
Μη Ενεργός Πληθυσμός					3269.5		3230.0		3203.4		3258.5		3224.0		3240.2	
Αγορά Ακινήτων																
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (7)	% YoY	Όχι	7.5%	2019 Q4	8.3%	2019 Q3	3.2%	2018 Q4	-0.3%	2017 Q4	-1.2%	2016 Q4	-5.1%	2015 Q4
Βιομηχανία και Εμπόριο																
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(5), (7)	ΜΔ	Ναι	29.5	Απρ-20	42.5	Μαρ-20	56.6	Απρ-19	52.9	Απρ-18	48.2	Απρ-17	49.7	Απρ-16
Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	q	(1), (7)	% YoY		0.4%	Μαρ-20	-3.0%	Φεβ-20	-0.6%	Μαρ-19	1.1%	Μαρ-18	7.5%	Μαρ-17	-2.1%	Μαρ-16
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					-2.2%		2.3%		4.1%		0.7%		-1.0%		-0.7%	
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (7)			-3.7%	2020 Q1	-3.5%	2019 Q3	5.4%	2018 Q4	3.0%	2017 Q4	-0.2%	2016 Q4	-1.8%	2015 Q4
Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					-7.0%		9.4%		8.4%		14.8%		10.6%		10.8%	
Εξωτερικός Τομέας																
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	Σ12m € δις	Όχι	-2.4	Μαρ-20	-2.8	Φεβ-20	-5.9	Μαρ-19	-3.4	Μαρ-18	-3.4	Μαρ-17	-0.5	Μαρ-16
Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-22.4		-22.7		-23.2		-19.7		-19.1		-17.1	
Α1. Καυσίμων					-5.1		-5.1		-5.5		-3.5		-3.7		-3.5	
Α2. Πλοίων					-0.3		-0.3		-0.1		-0.1		0.1		-0.1	
Α3. Χωρίς Καύσιμα και Πλοία					-17.0		-17.3		-17.6		-16.1		-15.5		-13.5	
Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					20.7		21.0		19.7		17.8		16.7		16.8	
Β1. Ταξιδιωτικό					15.5		15.5		13.9		12.8		11.2		12.1	
Β2. Μεταφορών					5.7		5.8		5.9		4.8		4.8		4.4	
Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					-0.4		-0.3		-0.1		0.2		0.6		0.3	
Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					-1.5		-1.6		-1.7		-1.0		-0.7		0.2	
Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-1.2		-1.2		-1.1		-1.1		-1.1		-1.0	
Γ2. Τόκων, Μερισιμάτων και Κερδών					-2.8		-2.8		-2.9		-2.5		-2.5		-1.7	
Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					2.5		2.4		2.4		2.6		2.8		2.9	
Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					0.8		0.6		-0.7		-0.5		-0.4		-0.3	
Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					0.6		0.6		-1.0		-0.8		-0.6		-0.5	
Δ2. Λοιπών Τομέων					0.2		0.0		0.3		0.3		0.3		0.2	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	y	(1), (7)	%	-	1.5%	2019	1.0%	2018	0.7%	2017	0.5%	2016	-5.6%	2015	-3.6%	2014
Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					4.4%		4.3%		3.8%		3.7%		2.1%		0.4%	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					176.6%		181.2%		176.2%		178.5%		175.9%		178.9%	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																
Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (7)	%	-	-0.50%	18/9/19	-0.40%	16/3/16	-0.30%	9/12/14	-0.20%	10/9/14	-0.10%	11/6/14	0.00%	13/11/13
Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου					0.00%		0.00%		0.05%		0.05%		0.05%		0.25%	
Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης					0.25%		0.25%		0.30%		0.30%		0.40%		0.75%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																
Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(6), (7)	%	-	2.17%	Απρ-20	1.64%	Μαρ-20	3.37%	Απρ-19	3.83%	Απρ-18	6.34%	Απρ-17	8.92%	Απρ-16
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)	(2), (7)				0.14%	Μαρ-20	0.15%	Φεβ-20	0.28%	Μαρ-19	0.29%	Μαρ-18	0.31%	Μαρ-17	0.48%	Μαρ-16
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					4.06%		4.30%		4.56%		4.52%		4.47%		4.68%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)					0.15%		0.17%		0.28%		0.32%		0.32%		0.48%	
Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)					3.90%		3.95%		4.18%		4.45%		4.72%		4.97%	
Χρηματοδότηση																
Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	168.2	Μαρ-20	172.9	Φεβ-20	177.9	Μαρ-19	196.5	Μαρ-18	209.9	Μαρ-17	224.1	Μαρ-16
Α. Γενική Κυβέρνηση					21.0		19.5		16.1		16.6		17.2		22.0	
Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					72.7		74.3		75.6		87.5		93.4		95.9	
Γ. Ιδιώτες και ΙΜΚΙ					66.1		68.8		75.1		80.1		86.1		92.9	
Δ. Αγρότες, Ελευθ. Επαγγελματίες και Ατομικές Επιχ.					8.5		10.2		11.2		12.3		13.1		13.4	
Καταθέσεις και Ρέψα																
Σύνολο Καταθέσεων και Ρέψα (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (7)	€ δις	Όχι	199.4	Μαρ-20	202.0	Φεβ-20	165.9	Μαρ-19	155.0	Μαρ-18	155.2	Μαρ-17	154.4	Μαρ-16
Α. Κάτοικοι Εσωτερικού (Α1+Α2+Α3)					162.4		157.3		150.4		140.5		129.9		131.3	
Α1. Γενική Κυβέρνηση					17.3		15.0		17.2		14.5		10.6		9.9	
Α2. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις (Α2.1+Α2.2+Α2.3)					27.5		26.0		23.0		21.7		20.5		20.1	
Α2.1. Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις					1.1		1.5		1.1		0.9		0.9		1.3	
Α2.2. Λοιπά Χρηματοοικονομικά Ιδρύματα					2.4		2.2		1.8		1.7		1.7		3.7	
Α2.3. Μη Χρηματοοικονομικές Επιχειρήσεις					23.9		22.2		20.0		19.1		17.9		15.1	
Α3. Νοικοκυριά και ΙΜΚΙ					117.6		116.3		110.3		104.3		98.8		101.4	
Β. Κάτοικοι Λοιπών Χωρών Ευρωζώνης					1.9		2.2		1.8		1.5		2.1		1.2	
Γ. Μη Κάτοικοι Ευρωζώνης					6.2		6.2		5.6		4.8		6.4		4.8	
Δ. Υποχρεώσεις Σχετιζ. με Μεταβίβαζ. Περιουσι. Στοιχεία					28.8		36.4		8.1		8.2		16.8		17.1	
Δείκτες Εμπιστοσύνης																
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	m	(3), (7)	ΜΔ	Ναι	88.5	Μαί-20	99.3	Απρ-20	102.4	Μαί-19	105.3	Μαί-18	96.1	Μαί-17	92.8	Μαί-16
Βιομηχανία (στάθμιση 40%)					-15.4		-5.6		-0.2		-1.5		-10.4		-11.6	
Υπηρεσίες (στάθμιση 30%)					-40.3		1.1		7.3		25.1		11.5		-11.4	
Καταναλωτής (στάθμιση 20%)					-33.0		-32.6		-29.5		-48.6		-65.0		-66.5	
Λιανικό Εμπόριο (στάθμιση 5%)					-22.4		3.2		-0.7		6.4		1.5		5.1	
Κατασκευές (στάθμιση 5%)					-76.1											

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιαμπάου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein, Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc, reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc, that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

